

naturligvis være meget rimeligt, at man, naar man havde faaet den Tanke, at her mulig var en heldig Løsning af Sagen, bragte den frem til Overvejelse, og at den ogsaa blev omhyggeligt undersøgt og overvejet af alle, som i første Linie havde med dette Spørgsmaal at gøre. Dette har man naturligvis ogsaa opnaaet, og Fremsettelsen af Tanken kunde maaske ogsaa af andre Hensyn have sin Betydning for Forslagsstillerne. Men hvorfor man egentlig har holdt saa stærkt paa det, efter at det havde vist sig gennem Udtalelser fra Venstres Repræsentanter, at her ingen Vej var frem, det staar jeg noget uforstaaende overfor. Det er dog ellers, naar man ønsker en Løsning af en Sag, saaledes, at man søger at opstille noget, som man mener mulig kan forlige de forskellige Parter, men hvis det efter en nøje Overvejelse viser sig, at dette ikke er muligt, saa søger man at finde ny Udveje. Adskillige af de Forslag, der have været fremme under disse Forhandlinger, og som enten ligefrem ere aftrykte her eller ogsaa have været antydede under Forhandlingerne her i Dag — jeg tænker f. Eks. her paa Opløsningsretten med Hensyn til Kommunerne —, ere jo netop et Udtryk for, at man fra vor Side, naar det viser sig, at man fra anden Side ikke vilde gaa ind paa en Tanke, har søgt at finde *ny* Udveje for at se, om det dog ikke var muligt at finde noget, som kunde tilfredsstille de forskellige Parter. Men man har altsaa alligevel holdt stærkt fast derpaa. Nu er der i de frikonservatives Betænkning ikke noget, der giver Anvisning paa, hvorfor man har gjort det, og herfra er da ogsaa opstillet et subsidiært Forslag, der efter sit Indhold ganske vist ikke kan tillægges reel Betydning, men dog er af anden Art. Men Højre har intet andet antydnet, og i Højres Betænkning finder jeg en enkelt Indskudssætning, som staar noget isoleret og ikke rigtigt forstaas, naar man læser det andet igennem, og navnlig heller ikke, naar man læser Slutningen igennem. Der staar, at man fastholder Ønsket om en saadan Ordning, fordi man derved vil værne Mindretallets Stilling. Men af de kommunale Vælgere ere 180,800 under 40 Aar, medens 264,000 ere over 40 Aar — hvis alle Vælgere paa een Gang ved lige Stemmeret vælge samtlige Repræsentanter, vilde de over 40 Aar altsaa ogsaa uden kunstige Bestemmelser have den store Overvægt. Man vil altsaa se, at man ikke kan gaa ud fra, at Højres Mening har været, at man vilde beskytte det Mindretal, der i denne For-

bindelse er Tale om, de 180,000, ved at give de 264,000 to Stemmer hver, og det maa altsaa være Mindretal af anden Art, der overfladisk set intet have med denne Deling at gøre, som man har tænkt paa i denne Forbindelse. Men i de Linier, der saaledes ere komne ind, vil man maaske finde en af Grundene til, at man i alt Fald nu i første Omgang saa stærkt har holdt paa denne Ordning, der imidlertid ikke vilde bringe den almindelige Tilfredshed med denne Sag, som dog maatte være Formaalet, hvis man nu ved gensidig Imødekommen kom til en Løsning, men derimod let vilde betyde ny Ufred om Sagen.

Af Højres andre Forslag er der endvidere Forslaget om Amdraadene, der jo betyder en yderligere Udvidelse af den privilegerede Valgret. Der er ingen Grund til nærmere at forhandle dette, der naturligvis ikke har været egnet til at føre til en Forstaaelse.

Der næst kommer Bestemmelsen om den kvalificerede Majoritet. Den var, som det ærede Medlem for Thisted (N. Andersen) sagde, i sin Tid opstillet i et Skatte-lovsforslag til Overvejelse samtidig med, at Staten gav et kommunalt Tilskud. Overvejelserne førte til, at man ikke fra dette Tings Side fandt denne Ordning heldig, og man har følgelig ingen Grund havt til at forvente, at Overvejelser nu skulde føre til, at man vilde finde den rimeligere i et Valgretsforlag — tværtimod.

Der er saa Spørgsmaalet om Stemmepligten. Derom vil jeg sige, at det forekommer mig, at det vilde være betænkeligt at indføre en saadan Ordning, der paa mange Maader vil genere Befolkningen, uden at man dog med Rette fra Højres Side kan sige, at der er nogen som helst naturlig Nødvendighed derfor. Man siger i Betænkningen, at den kommunale Valgret er ikke benyttet i saa vid Udstrækning, som Interessen for og Varetagelsen af Kommunens Tarv kan gøre Fordring paa. Dette kan jeg dog ikke erkende Rigtigheden af. I 1906 afgaves i 68 Byer omtrent 75 pCt. af Stemmerne ved de kommunale Valg, og i enkelte Kommuner var Tallet langt større. Men dette Gennemsnitstal viser en levende Interesse for de kommunale Valg, og den Omstændighed, at det er gaaet helt op til 90 pCt. i nogle Kommuner, viser, synes jeg, at hvor der er særligt Liv og Røre i en By, møder ogsaa saa vidt muligt alle Vælgere frem. I København mødte i 1905 77 pCt. I Sognekommunerne er der i Almindelighed